

Kotterier hot mot folkrörelser

Under 1800 och 1900-talet byggde folkrörelserna upp demokratiska principer som med tiden fick definiera själva begreppet folkrörelse.

- "En person en röst" var en grundläggande princip. Principen vände sig mot att de som ansågs bidra mer till samhället fick fler röster.
- En annan var öppenhet och rättigheten att delta i föreningen oberoende av om man var populär eller inte, hade rätt åsikt eller inte, var obekväm eller inte.

Dessa principer har institutionaliserats av staten. Exempelvis får en organisation inte registrera sig och kalla sig ideell förening om medlemmarna väljs in i föreningen. Alla som inte bryter mot stadgarna eller s k objektiva regler har rätt att ansluta sig och delta i en ideell förenings verksamhet. Dessa objektiva regler kan handla om ifall man betalt medlemsavgift, har rätt ålder, ej är ansluten till organisation som är motstridig. Fyller man kriterierna kan man inte uteslutas eller vägras inträde i föreningen.

Under senare år har det blivit mer accepterat i vissa rörelser att bryta med folkrörelseprinciperna.

- Deltagare i ex aktionsgrupper väljs ut av de gamla deltagarna. Skälet kan vara att man trivs att arbeta med just de man väljer in. "Det måste kännas rätt om jag ska jobba med någon."
- Medlemmar som inte tillhör innegänget (kotteriet) men ändå deltar i arbetet, förlorar ibland sin beslutanderätt. "Varför ska de som inte gjort något ha besluträtt?"

Dessa tendenser undergräver folkrörelseprinciperna och hotar folkrörelsetraditionen.

En del menar att folkrörelserna håller på att gå under för att ersättas med nya sociala rörelser som är informella och verkar i nätverk. Jag tror dock att folkrörelserna bidrar med något avgörande för demokrati och att de är värda att utvecklas och bli ännu mer demokratiska. Detta kommer innebära komplexa formella regler för mötestekniker och organisering som blir mycket mer avancerade än i dagens folkrörelser. Istället för att närma sig formerna för nya

sociala rörelser bör folkrörelser fokusera på träning och innovativ utveckling av avancerade metoder för att motverka dominans och förtryck, öka möjligheten till omsorg och solidaritet.

Dagens stora hot mot folkrörelserna kommer kanske inte från kommersialismen eller nationalstaten utan från nya anti-folkrörelseströmmar bland aktivister.

Per Herngren

2000, version 0.2